

Norges Friidrettsforbund
Postboks 5000,
0840 Oslo
Friidrett@friidrett.no

Oslo, 3. november 2023

Norges Idrettsforbund
nifhoringer@idrettsforbundet.no

Høring – Forvaltningsordning Post 2 og Post 3

Vi viser til Norges Idrettsforbund (NIF) sin oversendelse av høringsdokumenter om forvaltningsordningen av 3. oktober 2023. Nedenfor følger innspill fra Norges Friidrettsforbund (NFIF).

1. Generelt

Høringen som er sendt ut er et godt grunnlag for diskusjon og videre behandling. Modellene er gjennomarbeidet og konsekvenser synliggjort. Prosessen det videre er lagt opp til ser ikke NFIF ivaretar kravene til reell involvering og grundighet. At denne saken skal avgjøres på Idrettsstyremøte 23. november med virkning for 2024 fremstår lite gjennomtenkt. Arbeidet med planverk og budsjett for 2024 er for vår del kommet svært langt, og skal etter planen endelig vedtas 8. desember. Endringene har blant annet som mål å gjøre ordningen mer forutsigbar, men det er her lagt opp til en prosess som for 2024 vil gi alt annet enn forutsigbarhet.

Uavhengig av iverksettingstidspunktet er NFIF kritisk til at det her legges opp til et så stramt tidsløp for en prosess som potensielt gir store utslag for særforbundene. For å illustrere dette poenget kan NFIF i de anslagene som er gitt potensielt ende med en tildeling som er en reduksjon på om lag 20 % eller en økning på om lag 25 % av årets tildeling på post 2 og post 3. Involvering av særforbundene er særlig viktig, og høringsfristen burde også vært vesentlig lenger for at man skal kunne ha gode interne prosesser og sikre politisk involvering i en så komplisert og viktig sak. Dette tror vi også et Idrettsting ville stilt seg bak.

2. Prinsippene for tildeling

NFIF er enige i at følgende prinsippene er viktig for tildeling av midler:

- Enkelt og forutsigbart
- Bygge opp under idrettens mål
- Bygge opp under robuste organisasjoner

Nedenfor følger vår vurdering av innholdet i disse prinsippene, og fordeler og ulemper med de ulike modellene etter NFIFs syn.

2.1 Enkelt og forutsigbart

NFIF støtter ønske om en modell som er enklere enn dagens modell, som det gjør mulig å budsjettere og kontrollere tildelinger bedre enn i dag. Samtidig må ikke forenkling gå på bekostning av ivaretagelse av en rettferdig modell som bygger opp om idrettens mål, jf. punktene nedenfor.

2.2 Bygge opp under idrettens mål

NFIF mener at idrettens mål må være det helt grunnleggende i hvordan vi organiserer oss og fordeler midler. Vi viser i den sammenheng til tilskuddsbrev fra Kulturdepartementet (KUD) som sier:

Tilskuddet skal bidra til at norsk idrett har gode og stabile rammebetingelser som gir grunnlag for et godt og omfattende aktivitetstilbud. Det er idrettslagenes aktivitetstilbud som i første rekke legitimerer tilskuddet.

a) Aktivitetsomfang

Med NIFs visjon «Idrettsglede for alle» og overordnede mål om «Flere med – lenger» er det for NFIF helt selvsagt at omfanget av aktivitet bør være det bærende premisset også i tildelinger. Forvaltningsordningen bør også gjenspeile vårt samfunnsoppdrag.

Det er heller ikke til å legge skjul på at de store særforbundene også representerer en stor del av medlemsmassen. Det er også et visst merarbeid knyttet til å ha mange medlemmer å ivareta, selv om det ikke er en lineær sammenheng. Å vokse som forbund bør i utgangspunktet ikke medføre at man i realiteten «taper» ved at økt medlemstall ikke gir noen form for uttelling. Dette taler er NFIFs skjønn for de aktivitetsbaserte modellene, 1a og 1b.

NFIF ser samtidig at idretten skal ha et bredt tilbud, som ikke ekskluderer idretter uten det samme nedslagsfeltet. Dette mener vi kan ivaretas gjennom en solidarisk modell der det ikke er et én til én forhold mellom aktive og tildeling. Dette gjøres i dag og er også lagt til grunn i modell 1a og 1b.

b) Lokalt aktivitetstilbud/idrettslag

Et sentralt mål for idretten er å kunne tilby et aktivitetstilbud til alle. Et lokalt idrettslag er helt sentralt for at idretten skal være inkluderende arena i hele landet. Antall idrettslag er ikke en garantist for dette, men likevel en god indikator. Antall idrettslag gir også et merarbeid for særforbundene, og kan også gi større behov for et regionalt ledd. NFIF mener derfor en forvaltningsordning også bør hensynta antall idrettslag. Regionstilskuddet gjør dette i dag, men vi er også åpne for å se på ulike løsninger for dette, slik lagt til grunn for modell 1b.

c) Kompetanse

Forslaget knyttet til kompetanse på post 3 er etter NFIFs vurdering uavhengig av modellene for øvrig, selv om de er lagt inn under modell 1a og 1b. NFIF mener at det vesentlige her er hvilken kompetanseheving vi får til i organisasjonen. En omlegging fra deltagertimer til kurstimer, vil gi mindre insentiver til å få flere deltagere på kurs. NFIF vil også understreke at det bør gis uttelling å ha helt eller delvis digitale kurs. Det er den samlede kompetansehevingen vi får til som bør gi uttelling, ikke hvor mange kurs vi har eller hvordan de gjennomføres. Effektivitet bør ikke straffes.

2.3 Robuste organisasjoner

NFIF er enig i at robuste organisasjoner er et mål, slik lagt vekt på av Idrettstinget. NFIF er imidlertid skeptisk til at forvaltningsordningen skal være det avgjørende for om organisasjonene er robuste eller ikke. Idretten har i dag omfattende oppgaver som må håndteres og mål som skal nås, og effektiv håndtering av dette må være det ledende i hvordan vi velger å organisere oss. Felleskapets midler bør brukes på en måte slik at vi får mest mulig ut av dem.

a) Bærekraftige forbund

Vi ønsker et bredt aktivitetstilbud i norsk idrett, og også mindre idretter skal ha mulighet til å utvikle seg. Flere oppgaver er også de samme uavhengig av om man er et større eller mindre forbund. En form for solidaritetsmodell støttes derfor. NFIF er blant forbundene som er på den enden av skalaen som «taper» på dagens solidaritetsmodell, men mener likevel dette er et riktig prinsipp.

Solidariteten må imidlertid gjennomføres innenfor grenser som omfattes som rimelige og rettferdige. Tildelinger, ordninger og representasjon må gjenspeile faktisk medlemsmasse i en viss grad. Organisasjonene må være robuste, levedyktige og bærekraftige på sikt, uten å være for avhengig av forfordeling. Strukturpotten kan være et godt verktøy for å ivareta forbund i en krevende overgangsperiode eller for å støtte nye idretter. Men man bør ikke i et langsiktig perspektiv bygge opp om en ineffektiv måte å løse oppgaver på. Da bør sammenslåing eller andre former for samarbeid mellom forbund vurderes.

Det må også understrekes at økonomien i de aller fleste forbund heller ikke er større enn at vesentlig kutt får betydelige konsekvenser. Vi kan for eksempel vanskelig se for oss å kunne innfri et kutt på 3 mill. kroner uten større tiltak som nedbemanning eller vesentlig kutt i toppidrettssatsingen. Det er derfor grenser for hvor mye også de store og mellomstore forbundene kan støtte opp under de mindre, uten at det samlet gjør at vi som idrett leverer mindre totalt sett. Støtten til mindre robuste og bærekraftige forbund må ikke velte robustheten og bærekraften til de som er det i dag.

Oppsummert støtter NFIF en solidaritetsmodell, men kan ikke støtte en modell der tildelingens kriteriet er så sterkt knyttet opp til at man faktisk er et særforbund heller enn den aktivitet man representerer, slik vi mener om modell 2b og 3. NFIF mener at man også bør vurdere et generelt minstekrav til antall aktive, slik at man sikrer at særforbund klarer å ivareta dens grunnleggende oppgaver, idretten og medlemmer på en tilfredsstillende måte.

b) Insentiver til sammenslåing

Som beskrevet ovenfor gir robuste, bærekraftige og effektive organisasjoner en merverdi i seg selv. Å slå seg sammen vil kunne gi gode effekter og stordriftsfordeler. Det er dette som bør være

avgjørende for valget å slå seg sammen. NFIF syns det er feil at hovedpremisset for tildelingene skal være å gi insentiver for særforbundene til å organisere seg på den ene eller den andre måten. Dette er ikke organisasjonsmessig nøytralitet i våre øyne. Tilskuddet er til for å skape idrettsaktiviteten, ikke for særforbundenes del.

NFIF har selv nasjonalt grentilskudd og også mindre grener med egne internasjonale særforbund. NFIF er likevel usikker på hvor hensiktsmessig vektlegging av grener i tildelingen er. Ved en mer aktivitetsbasert ordning vil man både på post 2 og post 3 også få mer midler gjennom flere aktive. Dette svekker argumentet om grentilskudd som et insentiv til sammenslåing. At man skal få mer i internasjonalt grentilskudd enn man får i ordinært administrasjonstilskudd kan vi uansett ikke se at det er gode argumenter for, da sammenslåing bør lede til effektivitet. Internasjonale grener gjenspeiler heller ikke nødvendigvis det nasjonale omfanget og behovet, og gir heller ikke nødvendigvis vesentlig merarbeid sett opp mot nasjonale grener med sterke nasjonale miljøer samlet i et internasjonalt forbund. Skal man forhindre at større forbund deler seg opp bør man heller ser på kriteriene for hva det skal til for å være et særforbund. NFIF antar også at det vil komme andre ulemper ved en oppløsning og at det faktisk er gode, rasjonelle grunner til at forbundene er organisert som de er i dag.

NFIF kan på denne bakgrunn heller ikke se at man har gode begrunnelser for modell 2a, eller at dette løser de utfordringer Idrettstinget har skissert på en god måte.

3. Vurdering av de konkrete forslagene

3.1 Modellene

	Positivt	Negativt
Modell 1a	Enkel og forutsigbar Aktivitetsrettet (omfang) Solidaritet med de små forbundene	Ikke vekt på idrettslag/lokal aktivitet Kompetansekriteriet gir ikke insentiver til effektive kurs
Modell 1b	Enkel og forutsigbar Aktivitetsrettet (omfang og lokalt tilbud)	Kompetansekriteriet gir ikke insentiver til effektive kurs
Modell 2a	Ekstra insentiv til å samle mindre idretter	For mye vekt på organisering og insentivstyring For lite aktivitetsrettet Ikke enklere eller mer forutsigbar Uforholdsmessig stor betydning av å ha flere internasjonale særforbund, både på post 2 og 3
Modell 2b	Positivt for noen små forbund, som representerer relativt få medlemmer av totale medlemsmassen	Mindre aktivitetsrettet (omfang) Ingen vekt på lokal aktivitet/idrettslag Sterk støtte til de små særforbundene går på bekostning av mellomstor/store Sterkere insentiver til oppsplitting
Modell 3	Til en viss grad aktivitetsrettet Fortsatt vekt på spredt/lokal aktivitet	Ingen verdi av aktive over 10 000 Trappetrinn gir store skjevheter/ulikheter

3.2 Endringene lagt til grunn for alle modellene

NFIF gjør følgende vurdering av endringsforslagene som legges til grunn for alle eller er uavhengige av modellene:

- a) *Strukturpott:* Dette kan være et målrettet tiltak som støtter forbund som på kort sikt har utfordringer, men som har forutsetninger til å bli robuste og bærekraftige på lang sikt. NFIF har ikke innsigelser mot forslaget i seg selv, men bør være del av en helhetlig vurdering sammen med valg av modell.
- b) *Ny kriterier for kvalitet- og verdarbeid:* NFIF ser ikke at det er tilstrekkelig informasjon til å vurdere dette i høringsnotatet, og legger til grunn at det vil være en egen prosess knyttet til disse endringene.
- c) *Basere aktivitetstilskudd på snitt av siste 3 år:* Forslaget kan hindre kortsiktige utslag og gi mer forutsigbarhet. NFIF har ikke innsigelser mot forslaget.
- d) *Innlemming av utviklingsorientert ungdomsidrett:* NFIF støtter forslaget om å legge tilskuddet inn i den øvrige potten, og heller øke vektingen av ungdom. NFIF støtter *ikke* at hele potten skal legges inn i administrasjonstilskuddet (modell 2b), men at den fortsatt bør knyttes til aktivitet fortrinnsvis i minst samme grad som i dag. Det forutsettes at det ved innlemming heller ikke gis bindinger til bruk av midlene.
- e) *Fjerne aktivitetsutvikling som kriterium:* Forslaget støttes av hensyn til forutsigbarhet og da aktivitetsomfanget hensyntar aktivitetsutvikling.

4. Konklusjon

NFIFs mening at idrettens mål og samfunnsoppdrag bør være det ledende når tildelinger skal fordeles. Aktiviteten, aktive og klubber bør være de sentrale kriteriene, ikke organiseringen av særforbundene. Modell 2b og 3 mener vi vil være helt feil retning å gå da den i for stor grad skaper isentiver til en form for organisering, heller enn at organisering er et resultat av rasjonalitet og effektivitet sett opp mot idrettens mål og oppgaver. NFIF mener primært at en ny modell bør ta utgangspunkt i alternativ 1b eller en annen modell der aktive og idrettslag er hovedgrunnlaget for beregningen, men at det uansett må være en prosess videre der særforbundene blir involvert.

Med hilsen

Norges Friidrettsforbund